

«Για χάρη σου ξένε...»

(Τεύχος 77, 2010)

Του Αρχιμανδρίτου Μιχαήλ Σταθάκη

«Ποιος και από πού είναι ο δημιουργός σου; - Από τη Σικυώνα είναι.
Ποιό είναι το όνομά του; - Λύσιππος.
Ποιος είσαι εσύ; - Είμαι ο Καιρός, που δαμάζει τα πάντα.
Γιατί με τα άκρα των δακτύλων σου πατάς; - Πάντα τρέχω.
Γιατί έχεις φτερά στα πόδια σου; - Σαν τον άνεμο πετάω.
Γιατί κρατάς ξυράφι στο δεξί σου χέρι; - Δείγμα προς τους ανθρώπους, πως είμαι πιο κοφτερός από την αιχμή του.
Γιατί έχεις στην όψη την κόμη σου; - Για να με αρπάξει εκείνος που θα με συναντήσει.
Γιατί είσαι πίσω φαλακρός; - Γιατί αν δεν με πιάσει από εμπρός, είναι αδύνατον να με πιάσεις από πίσω.
Για ποιο σκοπό σε έκανε ο τεχνίτης; - Για χάρη σου ξένε, για να μάθεις και να γίνεις σοφότερος».

Ο αρχαίος Ποσειδίππος μας διέσωσε το παραπάνω κείμενο, το οποίο αναφέρεται στην αλληγορία του αρχαίου γλυπτού που είχε φιλοτεχνήσει και τοποθετήσει ο γλύπτης Λύσιππος στην εξώπορτα του σπιτιού του που βρισκόταν στην αγορά της αρχαίας Σικυώνας.

Ο Λύσιππος υπήρξε ένας πολύ σπουδαίος καλλιτέχνης κατά την Ελληνιστική περίοδο. Υπήρξε ο προσωπικός γλύπτης του Μεγάλου Αλεξάνδρου και εκείνος ο οποίος εισήγαγε στην γλυπτική τέχνη τη σιγμοειδή στάση των αγαλμάτων. Ήταν όμως εκτός από φιλόσοφος της τέχνης και ένας σπουδαίος δάσκαλος, όχι για τους μαθητάδες του στη γλυπτική μόνο, αλλά για όλους τους συμπολίτες του και σίγουρα για όλη την ανθρωπότητα. Το γλυπτό για το οποίο γίνεται λόγος ονομάζεται «Καιρός», απεικονίζει μια προσωποποίηση, τον «Καιρό», που για τους αρχαίους μας προγόνους δεν ήταν τίποτα άλλο από αυτό που σήμερα ονομάζουμε ευκαιρία.

Ήθελε ο Λύσιππος να μας διδάξει πως η ευκαιρία είναι πολύ βιαστική, γι' αυτό και πατά στις άκρες των δακτύλων της και για τον ίδιο λόγο έχει φτερά στα πόδια της. Τα μαλλιά της κρέμονται μόνο στο μπροστινό μέρος τους κεφαλιού της για να την αρπάξει από αυτά μόνο όποιος την δει κατάματα· όταν εκείνη τον προσπεράσει δεν υπάρχει τρόπος να την συλλάβει κανείς, γι' αυτό και έχει το πίσω μέρος της κεφαλής της ξυρισμένο.

Είναι πάντα επίκαιρος ο Λύσιππος. Μας διδάσκει να ρισκάρουμε και να μη χάνουμε τις ευκαιρίες που βρίσκονται μπροστά μας. Και αν αυτό ισχύει για τα υλικά πράγματα, πόσο περισσότερη σημασία θα έχει για τα πνευματικά· για τον κόσμο της ψυχής μας και του πνεύματός μας.

Η Εκκλησία μας μάς παρουσιάζει συνεχώς ευκαιρίες, τις οποίες πολύ συχνά εκουσίως και αδιαφόρως προσπερνούμε. Η μεγάλη ευκαιρία για τον χριστιανό είναι πάντα μπροστά του. Η Εκκλησία συνεχώς μας φέρνει πρότυπα για να μιμηθούμε, μας δίνει ευκαιρίες μετανοίας και αλλαγής. Και κυρίως τώρα που είναι η Σαρακοστή, η μεγάλη εκείνη νηστεία των χριστιανών, που προετοιμάζονται για να υποδεχθούν «κεκαθαρμέναις διανοίαις» τα άχραντα Πάθη και τη ζωηφόρο Ανάσταση του Κυρίου.

Το στάδιο των αρετών έχει ανοίξει και η ευκαιρία να αγωνιστούμε και να νικήσουμε, δεν είναι σαν την αρχαία που βιάζεται και φεύγει. Η ευκαιρία η δική μας περιμένει καρτερικά. Θα περιμένει όλες τις ημέρες της Σαρακοστής, και ετοιμάζει βραβεία και στεφάνια γι' αυτούς που αγωνίστηκαν από την αρχή, αλλά και για αυτούς που ολιγώρησαν. Ετοιμάζει επαίνους για όλους, στρώνει το τραπέζι ακόμα και για τον αθλητή της τελευταίας στιγμής.

Ο αρχαίος αυτός παππούς μας, ο Λύσιππος, είναι γνωστός στους ειδικούς της τέχνης και για το γεγονός ότι εισήγαγε την ηρωική κόμη. Έδινε δηλαδή στα μαλλιά των προσώπων που φιλοτεχνούσε μια στάση που τους προσέδιδε ηρωισμό και ένα απαράμιλλο μεγαλείο, μεταφέροντας τα πρόσωπα αυτά στη σφαίρα των αθανάτων. Ήθελε τα έργα του, τα πέτρινα αυτά παιδιά του να είναι ήρωες, να μοιάζουν αθάνατοι. Αν επιθυμούσε κάτι τέτοιο για τα αγάλματα, πόσο περισσότερο θα το ήθελε για εμάς τα πραγματικά παιδιά του! Σίγουρα θα ήθελε όλοι μας να πιάσουμε την ευκαιρία – άλλωστε ομολογεί πως για εμάς την κρέμασε έξω από το σπίτι του – να γίνουμε ήρωες, να περάσουμε στη χώρα της αθανασίας. Και αν για τούτο στα χρόνια τα αρχαία δεν υπήρχαν και πολλές ελπίδες, σήμερα που ο Χριστός μας δίνει τη βεβαιότητα εμείς θα χάσουμε την ευκαιρία;

